



## SISTEM USPOSABLJANJA MLADINSKIH VODITELJEV IN DELAVCEV V ZKMS LITIJA ENOTA MLADINSKI CENTER LITIJA

### Poslanstvo Mladinskega centra Litija:

Organiziramo široko paleto dejavnosti za aktivno in koristno preživljanje prostega časa, uresničevanje različnih interesov mladih, mladim omogočamo vključevanje v širše družbeno okolje. Nudimo spodbudno podporno okolje za izražanje kreativnosti, vključevanje v programe neformalnega izobraževanja in mednarodnega sodelovanja. S tem pripomoremo k osebni rasti in razvijanju potencialov mladih. Spodbujamo pozitivne vrednote v mladih, da najdejo najboljše v sebi, zavestno gradijo svoje kompetence, uresničijo svoje ideje in projekte, aktivno delujejo v družbi in pozitivno prispevajo k okolju v katerem živijo. Sooblikujemo samozavestne in pogumne mlade, ki prevzemajo odgovornost za lastna dejanja, postanejo kreatorji priložnosti zase in za razvoj skupnosti.

### VIZIJA MC Litija

Smo prostor za sproščanje kreativnosti vseh vrst. Smo poligon samospoznavanja in osebne rasti. Smo most med formalnim izobraževanjem in zaposlovanjem. Smo lestev od pasivnosti do družbene koristnosti. Smo inkubator dobrih programov in aktivnih državljanov. Smo mladi. Smo zagon. Smo srce Litije.

Poslanstvo poudarja predvsem aktivno participacijo mladih v MC Litija in z MC Litija v okolju – lokalnem regionalnem, državnem in mednarodnem. MC Litija trenutno izvaja 13 rednih celoletnih programov, 34 občasnih ali enkratnih projektov in istočasno najmanj 10 večjih testnih lokalnih ali mednarodnih programov. Skoraj vsi našti programi vključujejo mlade prostovoljce: nekateri so nastali na njihovo pobudo (mladi so vključeni v njihovo idejno zasnovo, načrtovanje, izvedbo in evalviranje), drugi na pobudo prostovoljcev ali mladinskih voditeljev MC Litija (po pogovorih z mladimi v občini ali drugih okoljih) – tudi ti mlade vključujejo najmanj v izvedbeni fazi. Glavna naloga mladinskih voditeljev v organizaciji je že v fazi načrtovanja predvideti vključevanje čimširšega kroga mladih v aktivnosti. Številne projekte izvajamo v povezavi z neformalnimi skupinami mladih in lokalnimi mladinskimi društvi.

**ZKMS**ZAVOD ZA  
KULTURO  
MLADINO IN  
SPORT LITJA*Zato ker mislimo širše.*

ZKMŠ LITJA | Trg na Stavbah 8a | 1270 Litija | DŠ: 13109154 | MŠ: 6301819

UJP: 0110060000 69475 | www.zkms-litja.si | Tel: 01-8900-200 | 01-8980-119

## Elementi mladinskega dela se v Mladinskem centru odražajo na načine

Element	Opis
<b>Prostovoljna udeležba mladih</b>	udeležence programov spreminjamo v prostovoljce; ti sodelujejo pri večini aktivnosti; sodelujemo z neformalnimi skupinami in društvi; z njimi načrtujemo in izvajamo skupne aktivnosti; poudarjamo pomen prostovoljskega dela za širšo skupnost
<b>Druženje v skupini</b>	Prijateljsko, vključujoče sodelovanje v neformalnem okolju dnevnega centra in na večini prireditev je del organizacijske kulture; druženje poteka tudi v MC Klubu in MC Galeriji. Organiziramo tudi številne kulturne in/ali športno-družabne dogodke.
<b>Mladi so akterji</b>	Posameznikom, neformalnim skupinam in mladinskim društvom nudimo organizacijsko, tehnično in svetovalno pomoč - tako lahko samostojno ali v sodelovanju z MC Litija izvajajo zastavljene programe. Druge mlade vključujemo v pripravo, izvedbo in evalviranje aktivnosti MC Litija.
<b>Načrtovanje učinkov</b>	Delovanje prostovoljcev in mladinskih voditeljev v organizaciji prerašča od pristočasnih interesnih dejavnosti v zavesten učni proces za pridobivanje novih veščin in znanj. Tega podpirajo sklopi neformalnih izobraževanj in izdajanje potrdil o novih kompetencah.
<b>Celostni osebni razvoj mladih</b>	Posamezni sklopi programov so namenjeni razvoju mladih na posameznih področjih - telesni, socialni, moralni, čustveni,... Mladinski voditelji in zunanji svetovalci podpirajo mlade pri različnih vidikih osebnostnega razvoja ob rednem delu v organizaciji ali na svetovalnih urah.
<b>Dodana vrednost za družbo</b>	Veliko število naših programov je usmerjenih v okolico. Dodano vrednost za družbo pomenijo tudi vsi programi, ki imajo za ciljno skupino prostovoljce in mladinske voditelje v organizaciji. Sooblikujemo samozavestne in pogumne mlade, ki postanejo kreatorji priložnosti zase in za razvoj skupnosti.



## Vloge mladinskih voditeljev in delavcev v MC Litija

V zvezi z Mladinskim centrom Litija prepoznavamo naslednje vloge:

1. pasivni opazovalec
2. aktivni udeleženec
3. prostovoljec
4. mladinski voditelj manjših projektov
5. mladinski voditelj večjih projektov
6. mentor

Vlogi 1 in 2 sta nezavedni vlogi, nosilci vlog 3 do 6 so zavedni akterji mladinskega dela v organizaciji.

### Opis posameznih vlog:

vloga	Kratka oznaka	opis
<b>1</b> <b>Pasivni opazovalec</b>	sprejemanje informacij	mlada oseba pride v stik z našimi aktivnostmi v elektronskih ali tiskanih medijih, z osebnim povabilom ali informacijo o dogajanju
<b>2</b> <b>Aktivni udeleženec</b>	sodelovanje na aktivnosti	Mlada oseba se prostovoljno udeleži dogodka in v njem aktivno sodeluje, komunicira z udeleženci, prostovoljci in mladinskimi voditelji.
<b>3</b> <b>Prostovoljec</b>	prispeva k izvedbi aktivnosti	Sodeluje v programih ali projektih v glavnem v fazi izvedbe (je končni izvajalec aktivnosti), redkeje pri načrtovanju ali evalvaciji.
<b>4</b> <b>Mladinski voditelj manjših projektov</b>	vodi aktivnost (projekt ali program) manjšega obsega	Je sodelavec MC Litija, ki vodi posamezen manjši program ali projekt. Lahko tudi več manjših programov ali projektov. Vodi prostovoljce.
<b>5</b> <b>Mladinski voditelj večjih projektov</b>	vodi aktivnost (projekt ali program) večjega obsega	Je sodelavec MC Litija, ki vodi posamezen večji program ali projekt pomemben za lokalno skupnost. Lahko tudi več večjih programov ali projektov. Vodi prostovoljce in po potrebi tudi mladinske voditelje manjših programov ali projektov.
<b>6</b> <b>Mentor</b>	Svetovanje in podpora stopnjam od 3 do 5	Svetuje stopnjam 3, 4 in 5 in jim nudi podporo pri izvedbi aktivnosti in na področjih učenja. Je oseba z več znanja in izkušenj.

Prvi dve vlogi sta nezavedni, zato jim ne pripisujemo nalog v sistemu usposabljanja. Naloge v zvezi s predstavniki prvih dveh vlog imajo mladinski voditelji. Naloge so vezane na animacijo članov teh dveh skupin, da postanejo aktivni udeleženci programov ali prostovoljci Mladinskega centra Litija.



### Opredelitev odgovornosti nosilcev posameznih vlog:

vloga	Kratka oznaka	opis
<b>3</b> Prostovoljec	odgovarja za svoje delo	<ul style="list-style-type: none"><li>- odgovornost za vestno izvedbo svoje naloge,</li><li>- dajanje predlogov za izboljšanje aktivnosti,</li><li>- animacija opazovalcev in pasivnih udeležencev,</li></ul>
<b>4</b> Mladinski voditelj manjših projektov	odgovarja za projekt ali program manjšega obsega	<ul style="list-style-type: none"><li>- odgovarja za načrtovanje, organizacijo, izvedbo in ocenjevanje z načrtom dela dogovorjenega projekta ali programa,</li><li>- odgovarja za prostovoljce, ki jih vodi in sodelujejo pri izvedbi aktivnosti,</li><li>- odgovarja za razvoj programa ali projekta in sodelovanje z ostalimi akterji mladinskega dela v organizaciji,</li></ul>
<b>5</b> Mladinski voditelj večjih projektov	odgovarja za projekt ali program večjega obsega	<ul style="list-style-type: none"><li>- odgovornost za načrtovanje, organizacijo, izvedbo in ocenjevanje večjih programov / projektov,</li><li>- odgovornost za večje sklope aktivnosti v katerih sodelujejo skupine prostovoljcev in največkrat tudi več mladinskih voditeljev manjših programov ali projektov,</li><li>- odgovornost za razvoj in oblikovanje novih programov in mladinskega dela v organizaciji,</li><li>- odgovornost za iskanje finančnih virov,</li><li>- odgovornost za komuniciranje z deležniki, tudi v širšem okolju,</li></ul>
<b>6</b> Mentor	odgovornost za razvoj prostovoljcev in mladinskih voditeljev	<ul style="list-style-type: none"><li>- odgovornost mentorja je vezana na osebo, ki ji mentor svetuje in ne na izvedbo aktivnosti,</li><li>- odgovornost za postavljanje učnih ciljev mentoriranja, spremljanje njihovega doseganja,</li><li>- odgovornost za prenos informacij, znanja, izkušenj, metod dela, komuniciranja z uporabniki, drugimi prostovoljci, vodji,...</li><li>- odgovornost, da osebna rast za mentoriranja postane zavesten proces.</li></ul>

Prvi dve vlogi sta nezavedni, zato jim ne pripisujemo odgovornosti v sistemu usposabljanja. Odgovornosti glede predstavnikov prvih dveh vlog imajo mladinski voditelji. Odgovornosti so zlasti vezane na poznavanje potreb mladih in zadovoljevanje dela teh potreb skozi program Mladinskega centra Litija.

Večino mentoriranja v organizaciji trenutno opravijo vodje skupaj z vodenjem prostovoljcev ali vodij manjših programov ali projektov.



## Opredelitev kompetenc nosilcev vlog v Mladinskem centru Litija

Kompetence na področju odnosa do mladih

vloga	3 Prostovoljec	4 Mladinski voditelj manjših projektov	5 Mladinski voditelj večjih projektov	6 Mentor
<b>Odnos do mladih</b>	Vzpostavlja stik z mladimi, prepozna njihove potrebe.	Vstopa v odnose z mladimi, je vodja, mentor in vzornik prostovoljcev, ustvarja spodbudno in varno okolje za druženje in aktivno delovanje.	Ustvarja spodbudno in varno okolje za delovanje in osebnostni razvoj mladih, podpira mlade pri prizadevanjih za dobro skupnosti.	Podpira prostovoljce in voditelje pri postavljanju in doseganju učnih ciljev in osebnostnem razvoju.
<b>Odnos do organizacije</b>	Pozna aktivnosti organizacije, prispeva k doseganju ciljev organizacije.	Pozna organizacijo in prispeva k uresničevanju poslanstva/vizije organizacije v skladu z elementi mladinskega dela.	Pozna organizacijo, vpetost v skupnost, prispeva k trajnemu delovanju in dolgoročni uspešnosti organizacije.	Pozna organizacijo, z osebno podporo prostovoljcem in voditeljem pomaga pri lažjem doseganju ciljev organizacije.
<b>Odnos do družbe</b>	Participira pri aktivnostih v organizaciji in širši skupnosti, gradi pozitiven odnos do skupnosti.	Skrbi za aktivno vključevanje mladih v družbo, seznanja prostovoljce in udeležence s pravicami in družbenimi normami.	Pozna lokalno in širšo skupnost. Osredotoča se na posredovanje, umeščanje in razširjanje prispevka mladih v družbi.	Krepi učinke participacije mladih v družbi s prispevkom k dvigovanju kompetenc mentorancev.
<b>Odnos do sebe</b>	Razvoj znanj in veščin vezanih na izvajanje aktivnosti v katere je vključen. Osebnostni razvoj na posameznih področjih: komunikacija, telesni razvoj,...	Osebnostni razvoj na številnih področjih. Iskanje ravnotežja pri porabi časa zase, za organizacijo, delo in odnose, ... strokovno izpopolnjevanje.	Osebnostni razvoj na številnih področjih, stalno strokovno izpopolnjevanje na področju mladinskega dela in povezanih področjih. Načrtovanje časa.	Iskanje ravnotežja med mentoriranjem oseb, vodenjem in konkretnim izvajanjem aktivnosti. Osebnostni razvoj, stalno izobraževanje, planiranje časa.

Za prvi dve vlogi v sistemu usposabljanja ne pripisujemo posebnih kompetenc.

**ZKMS**ZAVOD ZA  
KULTURO  
MLADINO IN  
SPORT LITJA

Zafo Ker mislimo širše.

ZKMS LITJA | Trg na Stavbah 8a | 1270 Litija | DŠ: 13109154 | MŠ: 6301819  
UJP: 0110060000 69475 | www.zkms-litja.si | Tel: 01-8900-200 | 01-8980-119

## Opredelitev vsebin in oblik usposabljanja za nosilce vlog v Mladinskem centru Litija

vloga	Vsebine	oblike
<b>3</b> <b>Prostovoljec</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>- pomen prostovoljstva in mladinskega dela</li><li>- ciljna usmerjenost in planiranje časa</li><li>- timsko in skupinsko delo, prevzemanje vlog</li><li>- povezovanje v skupini in komuniciranje</li><li>- raziskovanje osebnostnih lastnosti in razvoja osebnosti</li><li>- timbiling</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- modularno usposabljanje</li><li>- delavnice,</li><li>- natečaj / priznanja</li><li>- učenje z delom</li><li>- voden učni proces z mentorjem</li><li>- mesečni sestanki</li><li>- dvodnevni timbiling</li><li>- delo v skupini</li><li>- evidentiranje znanj, ozaveščanje o novih znanjih</li><li>- učenje kot opazovalec, posnemovalec ali pomočnik pri aktivnostih</li><li>- skupno načrtovanje programa ali izvedbe programa</li><li>- učenje z opazovanjem</li><li>- diskusija</li><li>- osebno spremljanje</li><li>- mreženje</li><li>- vrstniško učenje</li></ul>
<b>4 in 5</b> <b>Mladinski voditelj manjših in večjih projektov</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>- pomen mladinskega dela in vloga mladinskih voditeljev</li><li>- individualno delo s prostovoljci</li><li>- vodenje skupine</li><li>- ciljna naravnost in upravljanje s časom</li><li>- projektno delo</li><li>- mentoriranje</li><li>- deležniki v projektih in lobiranje</li><li>- strateško planiranje</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- modularno usposabljanje</li><li>- delavnice,</li><li>- natečaj / priznanja</li><li>- učenje z delom</li><li>- voden učni proces z mentorjem</li><li>- coaching</li><li>- emsi-pedija</li><li>- tedenski sestanki</li><li>- dvodnevno strateško planiranje</li><li>- delo v skupini</li><li>- branje literature in spletnih virov</li><li>- evidentiranje znanj, ozaveščanje o novih znanjih</li><li>- učenje kot opazovalec, posnemovalec ali pomočnik pri aktivnostih</li><li>- skupno načrtovanje programa ali izvedbe programa</li><li>- samostojno načrtno izobraževanje</li><li>- diskusija</li><li>- vrstniško učenje</li></ul>
<b>6</b> <b>Mentor</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>- mentoriranje v mladinskem delu</li><li>- svetovanje v mladinskem delu</li><li>- načrtni razvoj kompetenc prostovoljcev in mladinskih voditeljev in njihov pomen</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- samostojno načrtno izobraževanje</li><li>- učenje kot opazovalec ali posnemovalec</li><li>- branje literature in spletnih virov</li><li>- učenje z delom</li><li>- diskusija</li><li>- vrstniško učenje</li><li>- emsi-pedija</li></ul>



**ZKMS**

ZAVOD ZA  
KULTURO  
MLADINO IN  
SPORT LITJA

*Zato ker mislimo širše.*

ZKMS LITJA | Trg na Stavbah 8a | 1270 Litija | DŠ: 13109154 | MŠ: 6301819  
UJP: 0110060000 69475 | www.zkms-litja.si | Tel: 01-8900-200 | 01-8980-119

Vsebine so mešanica tematik, ki bodo krepile kompetence prostovoljcev in mladinskih voditeljev v odnosu do mladih, organizacije, družbe in sebe. Do mešanica oblik usposabljanja, ki jih pridobivamo skozi udejstvovanje/delo (projektno delo, mreženje, delo v skupini, timu, vrstniško učenje,...) in načrtovanem izobraževalnem procesu (modularno usposabljanje, samostojno izobraževanje, delavnice, usposabljanje, diskusija,...). Osnovni obliki usposabljanja za prostovoljce in mladinske voditelje bosta ločena modula usposabljanja za vsako vlogo. Osnovne vsebine usposabljanja v modulih so navedene. Usposabljanja bodo izvajali pretežno domači mladinski voditelji. V goste bomo povabili tudi preizkušene voditelje usposabljanj za mlade s Slovenske filantropije, Socialne akademije in neodvisne trenerje. Za obe skupini bomo vsako leto izvedli tudi dvodnevno usposabljanje – za prostovoljce bo to timbuilding, za mladinske voditelje pa strateško planiranje. Za obe vlogi bomo izvedli tudi natečaj in najboljšemu prostovoljcu in mladinskemu voditelju v posameznem letu podelili priznanje.

Za vlogo mentorja ne bomo razvili in izvajali modularnega usposabljanja.

Mlade iz vseh treh skupin (še posebej mentorje) bomo še nadalje usmerjali na vsebinsko ustrezna usposabljanja v druge organizacije (Zavod Movit, Slovenska Filantropija, Zavod mladinska mreža MaMa,...).

Za določene vsebine smo že do sedaj imeli organizirane različne oblike usposabljanj tako prostovoljcev kot mladinskih voditeljev. V okviru priprave sistema usposabljanja v organizaciji smo pozitivne izkušnje nadgradili z novim znanjem. To je garancija za uspešno implementacijo sistema v prakso.



## Zaključek

V MC Litija izvajamo veliko število projektov in programov. Nekateri so manjši, drugi veliki, različen je čas trajanja, finančna sredstva za program /projekt, število vključenih prostovoljcev, mladinskih voditeljev, udeležencev,... Posamezni mladinski vodje vodijo različno število programov ali projektov. V letih delovanj smo razvili izredno plosko organizacijsko strukturo in demokratično obliko odločanja, ki jo želimo razvijati. Na njej sloni celotna organizacijska kultura. Kljub temu so vloge posameznikov različne. Skozi proces priprave sistema usposabljanja v organizaciji smo jih natančneje definirali. Zato, da bo tudi naš sistem delovanja bolj pregleden, akterji jasneje definirani, orientacija v sistemu lažja, posledično tudi odnosi in doseganje ciljev boljši. Sistem postavlja tudi bolj določno možnost postavljanja osebnih ciljev vključenih v povezavi z organizacijo. To daje možnost krepitev kompetenc povezanih s formalnim izobraževanjem za lažjo kasnejšo zaposljivost vseh vključenih.

Pri razvoju sistema smo imeli veliko dela z analiziranjem našega delovanja. Razstavili smo ga na prafaktorje, vključili odnose v katere stopamo pri aktivnostih, definirali njihov pomen za organizacijo, kakšne vloge prevzemamo v timih, skupinah, kakšen je naš odnos do pasivnih opazovalcev in udeležencev naših programov, prostovoljcev in mladinskih voditeljev. Ugotavljali smo kako smo do sedaj prihajali do novih znanj, na koga smo se obračali po pomoč,... Izluščili smo štiri ključne vloge v organizaciji: prostovoljce, mladinske voditelje manjših programov/projektov, mladinske voditelje večjih programov/projektov in mentorje. Definirali smo njihove odgovornosti, ključne kompetence, vsebine in oblike usposabljanja. V zahtevnem miselnem procesu je sodelovalo devet ključnih mladinskih delavcev v organizaciji. Že sama priprava dokumenta je imela velik učni učinek na vse vpletene. Dala je veliko večje rezultate kot smo jih pričakovali na začetku. Z rezultatom smo zelo zadovoljni, kar je tudi jamstvo, da bo sistem usposabljanja mladinskih voditeljev in delavcev živel v praksi.

MC Litija je hitro razvijajoča se organizacija. Spremembe se dogajajo skoraj vsak dan. Že sedaj vemo, da bomo v prihodnjih letih dokument zanesljivo prerasli in ga dopolnjevali. Do takrat pa bomo prostovoljci, mladinski vodje in sodelavci vedeli v kakih vlogah nastopamo v organizaciji, vedeli bomo kakšne odgovornosti prevzemamo v določeni vlogi in kakšne pravice imamo. Vedeli bomo katere kompetence potrebujemo za "mojstrsko igranje" določene vloge in kako do njih v MC Litija in s pomočjo MC priti. Vedeli bomo tudi kako lahko napredujemo v naslednjo vlogo. Imamo dokument s katerim bo organizacija rasla in se razvijala.

Litija, 27.12.2013